

**HIMMASTE KÜLA
ARENGUKAVA
aastani 2020**

Koostatud Detsember 2008
Uuendatud Mai 2010

SISUKORD

1	SISSEJUHATUS	3
2	KÜLA OLUKORD JA ÜLDINE KIRJELDUS	4
2.1	Küla ajalooline taust.....	4
2.2	Küla asukoht.....	4
2.3	Küla elanikkond	4
2.4	Küla sotsiaalmajanduslike olude kirjeldus.....	6
2.5	Küla infrastruktuuri kirjeldus.....	6
2.6	Kultuuritegevus külas.....	6
2.7	Kokkuvõtte küla olukorrast.....	8
2.8	Visioon Himmaste küla olukorrast aastal 2020	8
3	SWOT ANALÜÜS.....	9
4	KÜLA ARENGU EESMÄRGID JA ÜLESANDED NENDE SAAVUTAMISEKS.....	10
4.1	Aktiivne ühistegevus ja kultuurielu	10
4.2	Funktsionaalne külakeskus.....	10
4.3	Vabaajaveetmise võimalused	10
4.4	Himmaste küla tutvustamine.....	10
4.5	Infrastruktuur	10
4.6	Terve ja turvaline küla.....	10
5	OLULISED VALDKONNAD KÜLA ARENGUS	11
5.1	Ettevõtlus ja infrastruktuur	11
5.2	Ühistegevus ja kultuurielu.....	11
5.3	Kultuuriprojekt “Jakub Hurda sünnikoht”	11
5.4	Turvaline küla	12
5.5	Külakeskuse arendamine	12
6	ARENGUKAVA	13
6.1	Tegevuskava	13
6.2	Arengukava elluviimine , seire ja hindamine.....	14
6.3	Küla arengukava seos valla arengukavaga	14
	KOKKUVÕTE.....	14
	LISA NR.1	15

1 SISSEJUHATUS

Käesolev arengukava on koostatud aastateks 2010-2020, mis on parandatud väljaanne esialgsest arengukavast, mis oli koostatud aastateks 2008-2015 ja paneb paika Himmaste küla tulevikuvisioni ja sellest lähtuvad arengueesmärgid. Esimeses arengukavas väljatoodud tegevusi ja projekte on teostatud/elluviidud vastavalt allpool toodud tabelile.

Himmaste küla arengukava esimene versioon on koostatud perioodil november-detsember 2008. Arengukava algse variandi valmimisele on kaasa aidanud Jakob Hurda nim. Põlva Rahvahariduse Selts, Seltsing NOBEDAD NÄPUD, Himmaste Vallaraamatukogu, Põlva Vallavalitsus ja aktiivsed külaelanikud.

Himmaste küla arengukava loomisse kaasati läbi seltsingute, külakoosolekute kõik külaelanikud. Samuti korraldati külaaktiiviga koosolek ja suurem külakoosolek, millest osavõtt oli aktiivne. Kokku osales koosolekutel üle 60 inimese. Toimus ka mitu väiksemat aktiivikoosolekut küla arengu teemadel. Eelpool nimetatud arengukava sätestas ka tegevusplaani, mis on toodud Lisas nr 1. Algsesse tabelisse on lisatud rida, millelt on näha planeeritud tegevuse tulemus käesoleval hetkel.

ARENGUKAVA 2010-2020

Arengukava loomisel on väga oluliseks peetud, et kogu arengukava sisu oleks läbi arutatud enamuse Himmaste küla elanikega. Mida suurem on inimeste arv, kes on osalenud arengukava loomisel, seda põhjalikum ja vettpidavam on arengukava.

Arengukava on oluline dokument selleks, et planeerida ühisarvamuse põhjal tegevusi pikemas perspektiivis ja välja tuua nii küla tugevused kui ka nõrkused, mille kaudu saab määratleda ka võimalikud arengud tulevikus.

Himmaste küla arengukava sisaldab arenguvisioni ja konkreetseid tegevusi lähemaks kümneks aastaks.

Arengukava on aluseks Põlva Vallavalitsusele, erinevatest fondidest investeringute taotlemiseks ja külarahvale ühistevõtmiste planeerimiseks ja läbiviimiseks. Samuti on arengukava heaks infoallikaks kõigile keda huvitab Himmaste küla ajalugu, hetkeolukord ja kohalike elanike arvamused tuleviku arengu visioon. Samuti annab arengukava külaelanikele ja loodud mittetulundusühingule selgemad suunad ja konkreetsed eesmärgid, mille poole liikuda.

2 KÜLA OLUKORD JA ÜLDINE KIRJELDUS

2.1 Küla ajalooline taust

Himmaste külast esimesed andmed pärinevad 1637. aastast (ENE 3., 1988) nime Himmevitz all. Tollal oli enamus küla majapidamistest koondunud Orajõe maalilise alamjooksu lammorgu.

1795. a. IV hingerevisjonilehtedelt saab lugeda tollaseid perenimesid: Ossipa, Kotti Hurda, Kotti, Konna, Juxi, Hemelaise, Lutsu jne. Paljud neist nimedest saidki 1822. a. perekonnanimedeks.

Himmaste külal on kohalikus ja eesti kultuuriloos oluline koht. Siin on sündinud tuntud rahvaluule- ja keeleteadlane ning kirikutegelane

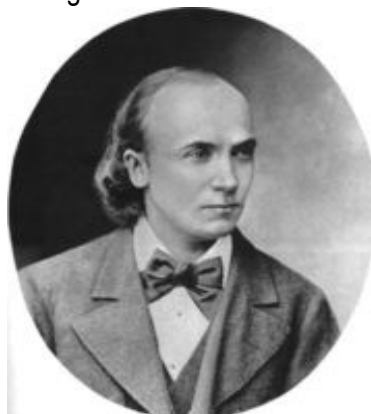

Foto 1. Jakob Hurt (1839-1907).

Mees, kes 1888.a. kutsus kogu Eestimaa vanavara koguma ja kirja panema. Kaastööd tegid ka paljud himmastelised: Eva Hurt, Juhan Keerd, Joosep Hurt, Liis Konna, Jakob Rettel, Joosep Kattai jt.

Esimene teadaolev rehetare, kus õpetati külalastele katekismust, lugemist, laulmist, asub Jakob Hurda sünnitalus Lepal. Vaimuvalgust jagas tulevase suurmehe vanaisa Jakob Hurt (1795-1842). Hurdad õpetasid Himmastes külalapsi aastail 1820-1907, seega 87 aastat. Esimene koolimaja ehitati 1855. a, peagi jäi see kitsaks ja praegune koolimaja ehitati 1885. aastal. On õnn, et meie kohalik "haridustempel" seisab ikka uhkelt Toromäe jalamil ja lapsed saavad siiani kodukülas algharidust Himmaste Algkoolis.

Kohalik elanikkond tegeles põhiliselt põllupidamisega kuni möödunud sajandi keskpaigani. Himmaste küla kuulus Vana-Koiola mõisa valdustesse.

Majandustegevus elavnes 1930-ndail aastail, toimus Tartu-Petseri raudtee ehitamine, mis läbis ka Himmaste küla.

2.2 Küla asukoht

Himmaste küla asub Põlva maakonnas, Põlva vallas (vt. Lisa 1 foto nr.1). Küla asetseb Põlva maakonna keskosas ja Põlva valla kirdepoolses osas. Külapiir lõunas on ühtlasi ka Põlva linna piir. Küla kaugus Põlva linnast 4km ja vallakeskusest on ligikaudu 5 km. Tartu-Räpina maanteele Moostesse jääb 10km. Küla läbib raudtee ning Põlva-Mooste ja Põlva-Räpina maantee. Suurem Põlva-Tartu maantee asetseb 7 km kaugusel. Küla asend võimaldab külaelanikel käia tööle nii Põlvas, kui lähimates linnades Võrus ja Tartus. Himmaste bussijaama läbiv bussiliiklus on üsna tihe.

2.3 Küla elanikkond

Põhiline osa küla elanikkonnast elab Himmaste vallaraamatukogu vahetusläheduses korterelamutes (vt. Lisa Foto NR 2), mis moodustab küla keskuse. Mitmeid korterelamuid ja talusid asub ka hajali ümber külakeskuse nn allkülas ning üks osa külast teisel pool Põlva- Räpina maanteed.

Elanikkonna arvult on Himmaste üks suurimaid külasid vallas. Elanikkonna vähenemine on toimunud stabiilselt iga aasta keskmiselt 10 inimese võrra. Samas elab korterelamutes ka sissekirjutamata üüriikke ning ka talude omanikke seetõttu on täpset elanike arvu raske määratleda.

Himmaste külas elas Põlva Vallavalitsuse andmetel

01.01.06 seisuga 585 inimest,

01.01.07 seisuga 578 inimest

01.01.08 seisuga 565 inimest. Nendest 89 pensionäri (24M & 59N) ja 37 last (sh. 0-7 a.)

01.01.09 seisuga 575

01.04.2010 seisuga elanikke 563

Küla looduslike olude kirjeldus

Himmaste küla asub looduslikult kaunis kohas, kus küla jaguneb mõtteliselt ja geograafiliselt mäepeal asetsevast küla keskusest, mäe nõlval ja Orajõe lammiorus asetsevast allkülast ning Põlva linnaga piirnevast raudtee äärselt alast. Himmaste allküla asub Orajõe kaunis lammiorus Taevaskotta viiva tee ääres, kus asub ka Himmaste Algkool. Koolimaja hoone on ehitatud vahetult Orajõe lähedusse ning kevadeti ulatub suurvesi lausa kooliakende alla (vt. Foto 2). Eesti ürglooduse raamatus on loodusemälestisena ülesmääratud Himmaste külast objekt: „Himmaste kooli ja metsa allikad“. Orajõe lammiorus Ora oru nõlval on rohkesti allikaid. Ilmekamad neist on oru veerel 2 allikat, mis ühinedes voolavad läbi algkooli õueala ning moodustavad oja. Oja suubub Orajõkke. Vooluhulka on mõõdetud 1960. aastal 17 l/s. Allikad on inimtegevuse poolt rikkumata. Ühte allikat nimetatakse „Silmalätteks“. Allikad avanevad terrassil, Himmaste Algkoolist veidi kõrgemal.

Nad on langeallikad, mille vesi koguneb ojakesse. Oru nõlval imbub maapinnale rohkesti lisaks ka väiksemaid allikaid, moodustades soostunud allikaala. Umbes 1km allavoolu Ora oru paremal veerul paikneb teine allikarühm. Siin avaneb veel 6 langeallikat ja 1 tõusuallikas nn Metsa allikad aga need allikad jäävad juba Eoste küla piiridesse.

Foto 2. Himmaste algkool

2.4 Küla sotsiaalmajanduslike olude kirjeldus

Himmastes tegutseb Äriregistri andmetel (27.04.2010) 17 Osühingut, 13 FIE-t, 10 Mittetulundusühingut.

Külas osutatakse valla avaliku teenust Himmaste Vallaraamatukogu hoones (osaliselt Põlva vallale kuuluv hoone), kus asub küla raamatukogu koos lugemistoaga, avatud internetipunkti arvutinurk (AIP-WiFi leviaalaga), sotsiaaltöötaja vastuvõturuum, suurem saal külakeskuse ja kultuuriürituste tegevusteks ning täisvarustusega köök ja söögisaal.

Hoones on lisaks raamatukogule Himmaste küla postkontor ning pool hoonest kuulub Põlva Tarbijate Ühistule, kus asuvad kaupluse ruumid, mis veebruar 2008 suleti ja on hetkel kinnisvaraportaali KV.ee andmetel müügis. Himmaste allkülas tegutseb alates 1820. aastast Himmaste Algkool. Tänapäevane koolihoone on ehitatud-laiendatud 1885. aastal ning põhjalikumad rekonstrueerimistööd viidi läbi Põlva Vallavalitsuse poolt 1995. aastal.

Enamus Himmaste tööealisest elanikkonnast käib tööle Põlva valla või Põlva linna ettevõtetesse ja mõningane osa ka Tartusse ja Võrru. Lähim lasteaed asub Mammaste Lasteaed-Algkoolis ning lähimad koolid on Himmaste Algkool, Mammaste Lasteaed-Algkool ja Põlva linnas asuvad Põlva Keskkool ja Põlva Ühisgümnaasium.

2.5 Küla infrastruktuuri kirjeldus

Himmaste küla läbib kõvakattega Põlva-Mooste ja Põlva-Räpina maantee, mis ületavad raudtee. Külast läheb ka kruusakattega tee naabruses asuvasse Taevaskoja külla. Küla tänavad on enamuses kruusakattega ja ainuke 1km kõvakattega lõik on lagunemas. Himmaste küla tänavavalgustus on väga amortiseerunud ning selle rekonstrueerimine ja laiendamine on võetud valla arengukavas üheks prioriteediks.

Küla korterelamutes toimib tsentraalne ühisveevarustus- ja kanalisatsiooni- süsteem ning igal korterelamul on oma lokaalne soojusvarustus.

Enamustel talumajapidamistest on salvkaevud ja lokaalne kanalisatsioonisüsteem.

Põlva valla ühisveevarustuse- ja kanalisatsiooni arengukava 2007-2019 näeb ette Himmaste külas ühisveevärgi- ja kanalisatsioonisüsteemi rekonstrueerimist ja laiendamist. Teostamist alustati 2009. aastal ja tänaseks on ka suurem osa planeeritud trassidest ka välja ehitatud.

Taaskasutatava prügi jaoks on Põlva valla poolt paigaldatud Himmaste külakeskuse (raamatukogu) vahetuslähedusse prügikonteinerid, mis võimaldavad tasuta ära anda taaskasutatavad pakendeid sh kile-, klaas-, plastik- ja metallpakendid ning paberit ja kartongi. Leibkonnad kasutavad valla poolt korraldatavat olmejäätmete veoteenust. Kõik külas asuvad eluhooned on varustatud elektriga.

2.6 Kultuuritegevus külas

Aktiivsem küla kultuurielu algas 1999. aastal, mil raamatukogu oli kolinud vastvalminud külakeskuse hoonesse. Esimene külapidu toimus novembris 1999, samas alustasid tegevust ka huviringid. Alates aastast 1992. aastast toimuvad Himmastes igaaastase traditsioonina Jaanipäeva ja aastalõpu tähistamine. Lisaks on külakeskuses vallaraamatukogu juhtide eestvedamisel korraldatud kultuuriüritusi igale eale, noortele huvitegevust, käsitööhuvilistele tegevust ning on läbiviidud erinevaid koolitusi nii külaelanikkonnale kui ka kogu maakonna huvilistele.

Foto 3. Himmaste vallaraamatukogu/külakeskus

Detsembris 2006 asutati käsitööseltsing "NOBEDAD NÄPUD", käsitööhuvilised olid eelnevalt juba mitmeid aastaid tegutsenud ja koos käinud. Nende eestvõtmisel on koostöös vallaraamatukogu töötajatega korraldatud ülevallalisi käsitöönäitusi ja koolitusi.

Jakob Hurda nim. Põlva Rahvahariduse Selts ja Põlva Linna Harrastusteater on seotud Himmaste külaga esitades 22. juulil 2001 vabaõhulavastuse "Jalutuskäik Jakobiga" Jakob Hurda sünnikodu Lepa talu hoovis. Sealsamas Lepa talu õue peal esitati kõigile neile, kellele on hingelähedane Jakob Hurda elutöö ja Eesti kultuuri saatus, üleskutse taastada suurmehe sünnikodu. Ikka selleks, et tulevikus oleks Himmastesse sattujal võimalus lähemalt tutvuda vaimuhiiglase elutööga ning toleaja olustikuga.

Sellest alates seovad J. Hurda nim. Põlva Rahvahariduse Seltsi ja Põlva valda tihedad iga-aastased koostöösidemed (vabaõhulavastused, Jakob Hurda rahvuskultuuriauhindade üleandmise tseremooniad, Jakob Hurda mälestuspäevad, püsiekspositsiooni paigaldamine külakeskusesse jms.)

Olles Eesti Kultuuriseltside Ühenduse asutajaliige, on Jakob Hurda nim. Põlva Rahvahariduse Selts (asukoht Põlva, Kesk tn.16) põhikirjaliselt ellu kutsunud, et edendada ja kaitsta meie pärimuskultuuri; jätkata jakobhurdalikku tegevust ja hoida tema kultuuripärandit.

Aastal 2009 möödus 170. aastat läinud sajandi ühe suurema eestlase Jakob Hurda sünnist. Tema sünnikodu Himmastes on aga praegu lagunenenud ja räämas, rääkimata kaotusest 1975.aastal, mil hävis kahjutules elumaja, kus Jakob Hurt oli sündinud.

Foto 4. J. Hurda sünnikodu

2.7 Kokkuvõte küla olukorrast

1. Looduslikud olud on Himmaste lähiümbruses suurepärased. Turismi arendamine omab suurt potentsiaali.
2. Kasutamata on turismipotentsiaalina Jakob Hurda sünnikodu olemasoluna.
3. Maanteede võrk külas ja ümbruses on suhteliselt hea ja küla läbib ka raudtee. Bussiliiklus suhteliselt hea.
4. Küla elanikkond on viimastel aastatel aktiveerunud.
5. Külas toimub aktiivne kultuurielu, kus viiakse läbi igaaastased traditsioonilised üritused.
6. Külas on olemas vallaraamatukogu, kus asub ühes hoones raamatukogu, külakeskus, postkontor ja internetipunkt ning teine osa hoonest on Põlva Tarbijate Ühistu omandis ja hetkel vaba.
7. Läbi Seltsingu Nobedad Näpud ja vallaraamatukogujuhtide eestvedamisel toimuvad koolitused ning aktiivne kultuuri- ja seltsielu.
8. Jakob Hurda nim. Põlva Rahvahariduse Seltsi tegevus on aktiivne olnud just Jakob Hurdaga seotud kultuuriürituste läbiviimisel Himmaste külas.

2.8 Visioon Himmaste küla olukorrast aastal 2020

Himmaste küla asub endiselt looduskaunis kultuuriloos olulist kohta omavas kohas. Küla on tuntud eelkõige Jakob Hurda sünnikohana. Kaunis loodus on säilinud endisel kujul. Elanikkond on aktiivne ja tervislike eluviisidega. Himmaste külas on küllaldased võimalused vaba aja veetmiseks ning arenenud on loodusturism. Rajatud on kergliiklusteed. Küla põhitänavad on valgustatud ja asfalteeritud ning kõrvalteed muudetud tolmuwabaks. Tänu kogukonna pingutustele on paranenud küla üldilme (värvitud majad, korrastatud ühiskasutusosalad ja koduaiad jne.) Rajatud on toimiv ühisveevärk ja kanalisatsioon. Külakeskuse hoone ümbrusesse on rajatud külaväljak - lõkkeplats, jalgpalliplats, laste mänguväljak, kõlakoda jne. Regulaarselt toimuvad külapeod, küla jaanipidu ja küla jõulupidu, lasteüritused, näitused, õpiringid ja loengusarjad. Toimuvad ühistegevused (talgud ja muud ühissettevõtmised) mis on aidanud tõsta külaelanike teadlikkust, oma küla patriotismi ja kasvatanud ühtekuuluvustunnet. Aktiivsemaid külaelanikke tunnustatakse.

3 SWOT ANALÜÜS

<p>Tugevused</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jakob Hurda sünnikodu olemasolu. 2. Vaatamisväärsused - ümbruskonnas (Himmaste allikad jms.). 3. Himmaste Algkooli olemasolu. 4. Hästi arenenud teedevõrk, bussiliiklus ja rongisõidu võimalus 5. Vallaraamatukogu/külakeskuse hoone ja kooskäimiskoha olemasolu 6. Ettevõtete olemasolu 7. Postkontori olemasolu 8. Seltsing NOBEDAD NÄPUD olemasolu. 9. Jakob Hurda nim. Põlva Rahvahariduse Seltsi olemasolu. 10. Turvaline keskkond laste kasvatamiseks 11. Valla poolt läbiviidav hästitoimiv aastaringne teedehooldus 12. Uus rajatud ühisveevärk külas 	<p>Võimalused</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Turismindus ja sellega seotud ürituste läbiviimine. 2. Jakob Hurda sünnikodu olemasolu aktiivsem kasutus. 3. Külakeskuse ümbruse kujundamine multifunktsionaalseks keskuseks - sh lõkkeplats, väikelaste mänguväljak, spordiväljakud, varjualune, kõlakoda jne. 4. Naabrivalve käivitamine 5. Külasisese ühistegevuse aktiveerimine. 6. Külas tegutsevate ettevõtete ja kogukonna vahelise infovahetuse ja koostöö suurendamine 7. Ettevõtluse hoogustamine ja huvi ning tingimuste loomine uute ettevõtete tulekuks külla 8. Noorte aktiivsem kaasamine 9. Laste päevahoid Himmastes. 10. Koostöö naaberküladega.
<p>Nõrkused</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Külaelanike vähene aktiivsus 2. Kuritegevus (vargused, lõhkumised), kaugematest aegadest pärit negatiivne imago 3. Kaupluse puudumine. 4. Külatänavate halb seisukord. 5. Amortiseerunud tänavavalgustus. 6. Organiseerimata turism. 7. Väikelaste mänguväljaku puudumine. 8. Sauna puudumine. 9. Bussipeatusse viiva jalgteede halb olukord. 10. Eluraskustes üksikvanurid tähelepanuta. 11. Puuduvad viidad, teede nimetused 12. Hooldamata kinnistud, lagunenuid hooned, risustatud ümbrus jne. 13. Tolmutõrje puudulik. 14. Kergliiklusteede puudumine ühenduseks linnaga 15. Noortel puudub oma kooskäimiskoht 16. Paneelmajade piirkonnas puudulikult lahendatud ja ohtlik liikluskorraldus 	<p>Ohud</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Töökohtade puudumine 2. Elanike vähenemine 3. Naaberkülade kujunemine huvikeskpunktideks 4. Himmaste Algkooli õpilaste arvu vähenemine

4 KÜLA ARENGU EESMÄRGID JA ÜLESANDED NENDE SAAVUTAMISEKS

4.1 Aktiivne ühistegevus ja kultuurielu

- Külavanema valimine (valitud küla üldkoosolekul 15.03.2010) ja Himmaste küla MTÜ loomine
- Rekonstrueerida ja välja arendada Jakob Hurda sünnikodu, koostöös J.Hurda seltsiga töötada välja ühiste kavatsuste ja koostöö alusdokument.
- Toetada kolmanda sektori klubid/MTÜd, sh pensionäride klubide loomist
- Aktiviseerida noorte klubi
- Jätkata traditsiooniliste ühisürituste läbiviimist sh jaanipäev ja jõulupidu
- Jätkata aktiivselt erinevate kultuuriürituste läbiviimist
- Luua koostöövõrgustik üle valla klubide ja ettevõtjatega eritasandil ja korraldada ühiseid tegevusi, sh kultuuriüritusi.
- Regulaarselt korraldada talguid küla heakorra parandamiseks
- Tunnustada aktiivsemaid külaelanikke
- Korraldada erinevaid koolitusi

4.2 Funktsionaalne külakeskus

Rajada ja rekonstrueerida külakeskuse lähiümbrusesse järgmised objektid:

- Lökkeplats koos kõlakoja, varjualuse ja muu inventariga väliürituste läbiviimiseks
- Multifunktsionaalne lasteväljak sh väikelastele
- Rekonstrueerida parkla
- Ehitada välikäimla
- Leida lahendus noorte kooskäimiskoha loomiseks

4.3 Vabaajaveetmise võimalused

- Edendada konverentsiturismi
- Meelelahutusvõimaluste (sh erinevate huviringide) laiendamine
- Sportimisvõimaluste laiendamine ja spordiürituste korraldamine
- Hurda talukoha väljaarendamine ja turismi arendamine

4.4 Himmaste küla tutvustamine

- Himmaste küla on tunnustatud ja teatud koht
- Jakob Hurda sünnikodu ja seonduvate ürituste propageerimine
- Võimaluse loomine külakeskuses küla ajaloo ja loodusväärtuste tutvustamiseks (trükised, viidad, kaardid, veebilehe loomine jne)

4.5 Infrastruktuur

- Tagada külatänavate korrasolek ja olulisemad tänavad katta kõvakattega
- Kergliikluse tagamine Mooste- Räpina ristmiku (bussipeatus) ,külakeskuse ja Põlva linna vahel.
- Rekonstrueerida ja laiendada küla ühisveevärk- ja kanalisatsioonivõrk
- Interneti sh WiFi leviala kasutamise võimaluste laiendamise kasutus ja võimaldamine turistidele
- Tänavavalgustuse rekonstrueerimine ja laiendamine
- Tänavatele nimede andmine, kohanimede määramine
- Sildi ja viidamajanduse vajalikule tasemele viimine, koostöö teede valdajaga

4.6 Terve ja turvaline küla

- Luua toimiv naabrivalve

- Propageerida elanikkonnale tervislikke eluviise ja karskuspõhimõtteid
- OMA küla tunnetuse tekitamine külaelanike seas
- Liikluse elanike kesksel korraldamine
- Regulaarsete ühistalgute algatamine ja korraldamine
- Küla keskväljakule WiFi baasil töötava ja üle interneti jälgitava turvakaamera(te) paigaldamine

5 OLULISED VALDKONNAD KÜLA ARENGUS

5.1 Ettevõtlus ja infrastruktuur

Küla elukeskkonna parandamiseks ja atraktiivsuse tõstmiseks on oluliseks aluseks küla arengukava olemasolu ning kohapealne initsiatiiv ettevõtjate ja kogu elanikkonna poolt. Korralik väljaarendatud infrastruktuur on aluseks kohalikele elanikele elamisväärse elukeskkonna loomiseks ja ettevõtluse (sh turismi) arendamiseks. Eelkõige on vajalik korras hoida olemasolevad teed, toimiv prügimajandus ning rekonstrueerida külakeskuse parkla. Samuti ehitada kõvakattega ja valgustatud kergliiklustee Mammaste külast Himmaste külakeskuseni ning algkoolini. Lähimas perspektiivis on vaja rekonstrueerida ühisveevärk- ja kanalisatsioonivõrk. Märgitud tegevused on elluviidavad suuresti Põlva Vallavalitsuse eestvedamisel. Vajalik on suurendada suhtlemist külas tegutsevate ettevõtjatega, arendada erineval tasemel tehtavat koostööd. Koos vallaga tuleks leida moodused ja võimalused ettevõtluse tekkimise soodustamiseks ja ettevõtete huvi suurendamiseks siia tulekuks. MTÜ Himmaste ja külavanema eestvõttel tuleks käivitada külas tegutsevate ettevõtjate ümarlaud, mis käiks koos regulaarselt.

5.2 Ühistegevus ja kultuurielu

Täisväärtusliku elu üheks aluseks on aktiivne külaelanike ühistegevus ja kultuurielu. Käesoleval momendil on Himmastes külas organiseeritud tegevus käsitööhuvilistele, noortele ning keskealistele. Ühistegevuste paremaks korraldamiseks ja elluviimiseks on külakeskuse ümbrusesse vajalik rajada mitmeid objekte- sh multifunktsionaalne laste mänguväljak, kõlakoda, lõkkekoht varjualusega jne. Eesmärgiks on külaelanikele välja kujundada kooskäimiskoht ning luua täiendavaid vabaajaveetmise võimalused, mis on avatud ka kõigile külalistele. Mitmekülgsed sidemed ja ühisüritused naaberküladega rikastavad kahtlemata kultuurimaastikku ja annavad inimestele suurema võimaluse suhtlemiseks, kogemuste vahetamiseks ning meelelahutuseks. Paljude ühisürituste läbiviimised on võimalikud just koostöös naaberküladega – Taevaskoja, Miiaste, Rosma, Vanaküla jt külad.

Regulaarsed külaüritused – jaanituli ja aastalõpupeo üritused peavad traditsioonidena jätkuma. Lisaks veel ka muude kultuuriürituste läbiviimine – kohtumised tuntud inimestega, mitmesugused loengud, lasteüritused jne.

Oluline on samuti Himmaste küla ajaloo jäädvustamine, küla kultuuri- ja loodusväärtuste viidastamine ning kaardistamine.

5.3 Kultuuriprojekt “Jakub Hurda sünnikoht”

“JAKOB HURDA SÜNNIKOHT” väljaarendamine on suur kultuuriprojekt, mille eestvedajaks on Jakob Hurda nim. Põlva Rahvahariduse Selts, kes soovib Jakob Hurda juubeliaastal 2009 kinnistul valmis saada **I etapi raames järgmised tööd:**

(14. novembril 2008 ostis Jakob Hurda nim. Põlva Rahvahariduse Selts kinnistu KOTTI 66 s.o Jakob Hurda sünnikodu Himmaste külas. Kinnistul asuvad ait, suitsusaun, küün-kelder ja kasutamiskõlbmatu laut)

1. Renoveerida ait ja suitsusaun (ehitusaastad 1908 ja 1909).
2. Vertikaalplaneering.
3. Korrastada ja kaasajastada kelder.
4. Rajada vee- ja kanalisatsioonitrassid.
5. Varustada kõik hooned elektriga.

6. Ehitada kinnistu ümber aed.
7. Heakorrastustööd.

II etapi planeeritud tööd (aastatel 2010-2015):

1. Ehitada ja sisustada elumaja endisel kujul.
2. Teematubade loomine ja ekspositsiooni ülesseadmine.
3. Haljastustööd ja lipuvarde paigaldamine.
4. Talu välisvalgustuse rajamine ja turvameetmete paigaldamine.

J.Hurda nim. Põlva Rahvahariduse Seltsi tegevuskava väljavõtte alusel.

5.4 Turvaline küla

Terve ja turvalise küla eelduseks on külas elavad tervislike eluviisidega eluterved inimesed. Himmaste külal on suur potentsiaal muutuda lähitulevikus just selliseks turvaliseks ja naudingut pakkuvaks elukeskkonnaks. Selleks on vaja rakendada olemasolevad eeldused. Ettevõtjate ja kohalike elanike initsiatiivil koostöös vallavalitsusega on võimalik läbi dünaamilise arengu muuta oma kodukoht turvaliseks ja inimsõbralikuks. Eelkõige on võimalik kohalike elanike eestvõtmisel sisse seada toimiv naabrivalve. Turvalisust suurendavad sageli ka kaudsed vahendid. Näiteks külatänavate parem valgustamine ja liikluse parem korraldamine (lisapiirangute seadmine) aitavad kaasa turvalisuse tõusule.

5.5 Külakeskuse arendamine

Külakeskuse ja ümbruse väljaarendamist võib pidada üheks tähtsamaks komponendiks eelkõige kohalike elanike heaolu tõstmisel. Külakeskuse saal vajab täiendavat sisustamist (täiendavat mööblit, audio- ja video- ning esitlustehnikat). Oluliseks tuleb pidada külakeskuses asuva internetipunkti kasutamise ja WiFi leviala võimaluste teavitustööd. Noortele tuleks leida koht kooskäimiseks ja huvialadega tegelemiseks.

Külakeskuse ümbrusesse on vajalik ehitada veel mitmeid rajatisi ja viia läbi haljastustööd. Korraliku lõkkeplatsi rajamine on vajalik, et oleks võimalik ohutult koguneda ja tähistada jaanipäeva ning muid sündmusi. Vajalik on ehitada ka välikäimla. Sobiv asukoht lõkkeplatsiks on olemas külakeskuse haljasalal. Lõkkekoha lähedusse on vajalik ehitada varjualune, et oleks võimalik ka vihma korral üritusi läbi viia. Külakeskusesse juures olev parkla vajab korraliku rekonstrueerimist. Pikemas perspektiivis on vajalik rajada ka kõlakoda koos lisaruumidega. Üheks suuremaks rajatiseks on planeeritud multifunktsionaalne lastemänguväljak, mida saaks kasutada nii söimelapsed, kui ka algkoolilapsed.

6 ARENGUKAVA

6.1 Tegevuskava

AEG	TEGEVUS, INVESTEERINGU-OBJEKT	RAHASTAMISE ALLIKAS ja KOOSTÖÖ	VASTUTAJA
2009-2010	Multifunktsionaalse lasteväljaku rajamine	Fondid, Põlva vald, külaelanikud	MTÜ Himmaste, Põlva Vallavalitsus
2010-2015	Varjualuse ja lõkkeplatsi rajamine	Külaelanikud, Põlva vald, fondid	MTÜ Himmaste, Põlva Vallavalitsus
2009-2015	Himmaste allikate heakorrastamine, kaardistamine ja viidastamine koostöös Keskkonnateenistusega	KIK, Põlva vald, külaelanikud	Põlva Vallavalitsus
2009-2010	Himmaste küla piirile paigaldada infotahvel turistidele vajaliku infoga ning kõikide küladeede viidastamine.	Põlva vald, külaelanikud, seltsingud	Põlva Vallavalitsus, MTÜ Himmaste
2009-2013	Küla ajaloo jäädvustamine ja trükise väljaandmine	Põlva vald, külaelanikud, seltsing jne	Põlva Vallavalitsus
2012-2018	Kõlakoja rajamine külakeskusesse	Fondid, Põlva vald, külaelanikud	MTÜ Himmaste, Põlva Vallavalitsus
2011-2012	Parkla ja kõvakattega tee rekonstrueerimine	Põlva vald	Põlva Vallavalitsus
2010-2015	Valgustatud kõvakattega kergliiklustee ehitus	Fondid, Põlva vald	Põlva Vallavalitsus
2009-2010	Jakob Hurda sünnikodu kõrvalhoonete ja õueala rekonstrueerimine- vaata I etapi tööd sh detailplaneering	Fondid, nn Hurda Selts, Põlva vald	Jakob Hurda nim. Põlva Rahvahariduse Selts
2010-2015	Ehitada ja sisustada Hurda elumaja endisel kujul ja muud tööd- vaata II etapi tööd	Fondid, nn Hurda Selts, külaelanikud, Põlva vald	Jakob Hurda nim. Põlva Rahvahariduse Selts

AEG	TEGEVUS, INVESTEERINGU-OBJEKT	RAHASTAMISE ALLIKAS ja KOOSTÖÖ	VASTUTAJA
2010-2020	Koolituste läbiviimine külaelanikele	Fondid, Põlva vald, külaelanikud	MTÜ Himmaste Põlva Vallavalitsus
2010-2020	Tegevused küla turvalisuse tõstmiseks	Külaelanikud, Põlva vald, fondid	MTÜ Himmaste, Põlva Vallavalitsus
2010-2020	Tegevused küla ruumilise planeerimise edendamiseks (s.h üldplaneering), hoonete ehitustehnilise olukorra parandamiseks ja energiasäästlikumaks muutmiseks	Põlva vald, külaelanikud, fondid	MTÜ Himmaste, Põlva Vallavalitsus
2015-2020	Tegevused külasauna ehitamiseks	Põlva vald, külaelanikud, fondid	MTÜ Himmaste, Põlva Vallavalitsus

6.2 Arengukava elluviimine , seire ja hindamine

Arengukava viiakse ellu küla aktiivi, külavanema, MTÜ Himmaste ja Jakob Hurda nim. Põlva Rahvahariduse Seltsi eestvedamisel ning kohaliku omavalitsuse , seltsingute ning külaelanike toetusel. Jakob Hurda sünnikodu rekonstrueerimistööde ja tegevuste elluviimist juhib ning teostab Jakob Hurda nim. Põlva Rahvahariduse Selts.

Küla eestvedajate põhiülesandeks on arengukava rakendamisel koordineerida tegevusi ettevõtjate, kohalike elanike, vallavalitsuse ja teiste institutsioonide vahel.

Iga arengukava vajab regulaarset korrigeerimist ja seetõttu on planeeritud, et minimaalselt iga kahe aasta tagant tehakse külakoosolekul kokkuvõtte ja antakse hinnang arengukava raames tehtud töödele, vaadatakse läbi arengukava ja vajadusel viiakse sisse muudatused.

Nendel koosolekutel esineb külavanem ettekandega tehtud töödest ning tehakse parandus ettepanekud arengukava täitmiseks. Koosolekul on õigus vastavalt MTÜ Himmaste põhikirjale viia sisse muudatusi ja täiendusi arengukavasse.

Arengukava täitmist jälgib külaaktiiv.

6.3 Küla arengukava seos valla arengukavaga

Himmaste küla uuendatud arengukava esitatakse Põlva Vallavalitsusele ja heakskiidu korral on tagatud valla ja küla arengukavade ühtsus, sest küla arengukava võetakse valla arengukava täitmisel ja ka uuendamisel arvesse. Juhul, kui Põlva Vallavalitsus teeb ettepanekuid Himmaste küla arengukava muutmiseks, arutatakse need läbi ja viiakse vajalikud muudatused sisse. Ühtsuse tagamine kahe arengukava vahel on väga oluline, sest küla areng ei saa toimuda ilma vallapoolse toetuseta.

KOKKUVÕTE

Himmaste külal on tänu suurepärasele looduslikele tingimustele ja rikkalikule kultuuriajaloole ning inimressursile head võimalused arendada välja küla, kus on tagatud eelkõige heaolu kohalikele elanikele. Käesolevas arengukavas toodud tegevused ja eesmärgid on reaalne ellu rakendada arengukavas märgitud tähtaegadel. Selleks peab kasutama olemasolevaid võimalusi s.t. koostööd seltsingute, mittetulundusühingute, ettevõtjate, fondide, vallavalitsuse, teiste institutsioonide ja kohalike elanike vahel. Arengukavast ilmnev erinevus praeguse tegelikkuse ja visiooni vahel on ületatav, kui arengukava rakendamisega järjepidevalt tegeleda.

LISA NR.1

TEGEVUSKAVA REALISEERUMINE 2008-2010 mai

AEG	TEGEVUS, INVESTEERINGU- OBJEKT	RAHASTAMISE ALLIKAS ja KOOSTÖÖ	VASTUTAJA	STAATUS SEISUGA mai 2010
2009-2010	Multifunktsionaalse lasteväljaku rajamine	Fondid, Põlva vald, külaelanikud	Põlva Vallavalitsus	Töös
2009-2010	Varjualuse ja lõkkeplatsi rajamine	Külaelanikud, Põlva vald, fond	Põlva Vallavalitsus	Ei ole alustatud
2009-2015	Himmaste allikate heakorrastamine, kaardistamine ja viidastamine koostöös Keskkonnateenistusega	KIK, Põlva vald, külaelanikud	Põlva Vallavalitsus	Ei ole alustatud
2009-2010	Himmaste küla piirile paigaldada infotahvel turistidele vajaliku infoga ning kõikide külade viidastamine.	Põlva vald, külaelanikud, seltsing	Põlva Vallavalitsus	Infotahvel töös, külade viidastamisega ei ole alustatud
2009-2013	Küla ajaloo jäädvustamine ja trükise väljaandmine	Põlva vald, külaelanikud, seltsing jne	Põlva Vallavalitsus	Ei ole alustatud?
2010-2015	Kõlakoja rajamine külakeskusesse	Fondid, Põlva vald, külaelanikud	Põlva Vallavalitsus	Ei ole alustatud
2009-2010	Parkla ja kõvakattega tee rekonstrueerimine	Põlva vald	Põlva Vallavalitsus	Ei ole alustatud
2009-2010	Valgustatud kõvakattega kergliiklustee ehitus	Fondid, Põlva vald	Põlva Vallavalitsus	Ei ole alustatud
2009	Jakob Hurda sünnikodu kõrvalhoonete ja õueala rekonstrueerimise- vaata I etapi tööd sh detailplaneering	Fondid, nn Hurda Selts, külaelanikud, Põlva vald	Jakob Hurda nim. Põlva Rahvahariduse Selts	Töös, detailplaneeringuga ei ole alustatud
2010-2015	Ehitada ja sisustada Hurda elumaja endisel kujul ja muud tööd- vaata II etapi tööd	Fondid, nn Hurda Selts, külaelanikud, Põlva vald	Jakob Hurda nim. Põlva Rahvahariduse Selts	Töös